

Jätelaki I

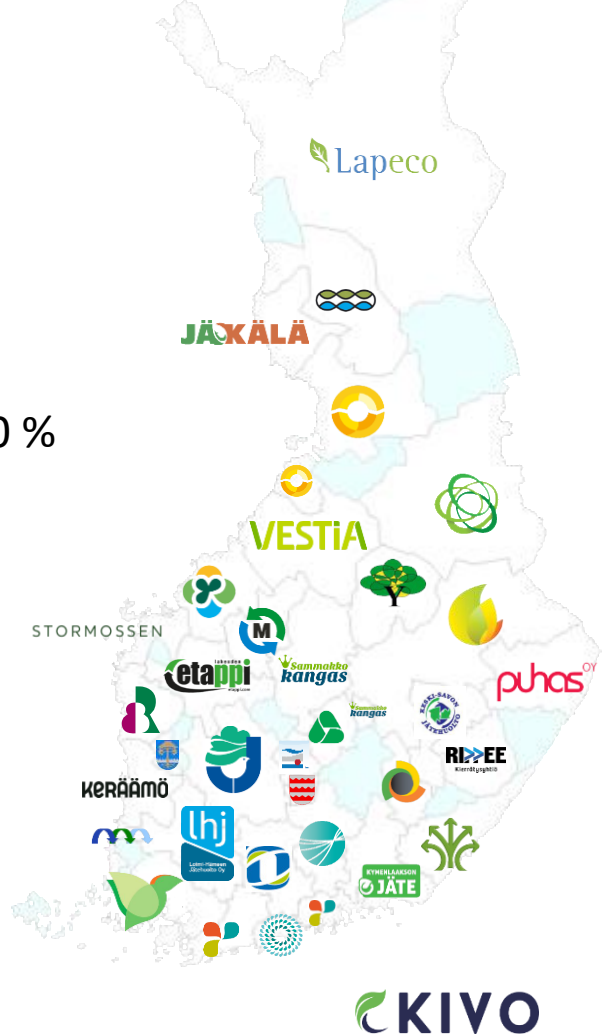
YmVL:n kuuleminen 22.10.2024

Matias Penttilä, lakimies, Suomen Kiertovoima ry KIVO

KIVO:n jäsenlaitokset lukuina

- Hoitaa 5,4 miljoonan suomalaisen (97 % väestöstä) jätteet
- 33 yhtiössä omistajina 257 kuntaa eli 88 % Manner-Suomen kunnista
- Toiminnan liikevaihto yhteensä 510 M€ (v. 2023)
 - Kilpailutettujen hankintojen ja investointien osuus yli 60 %
 - Jätteiden keräyksen ja kuljetuksen hankintasumma yksityisiltä yrityksiltä vuosittain yli 100 M€
 - Toiminta katetaan suoraan jätteentuottajilta perittävin jätemaksuin kohtuullisella tuotolla kehittämiseen – *”ei verovaroin”*
- Omistetaan ja kehitetään investointi- ja pääomavaltaista yhdyskuntainfrastruktuuria kuten jätekeskuksia, jäteasemia, käsittelylaitoksia, kaatopaikkoja, biolaitoksia, jätevoimaloita

Jätelaki I: Mikä muuttuu Sote-kiinteistön asukkaan näkökulmasta?

JL 78 §: Kunnan jätemaksun on oltava **omakustanteinen, läpinäkyvä, eikä se saa asettaa kuntalaisia eriarvoiseen asemaan**

Kunnan jätemaksusta päättäminen on merkittävää julkisen vallan käyttöä

Muutoksen jälkeen **sote-kiinteistöjen asukkaiden jätemaksut muuttuvat täysin markkinaehtoisiksi**

PL 124 § : Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan antaa vain viranomaiselle

Sote-kiinteistöjen asukkaiden jätemaksuista päättäminen lakkaa olemasta merkittävää julkisen vallan käyttöä ja heidän jätemaksunsa muuttuvat markkinaehtoisiksi!

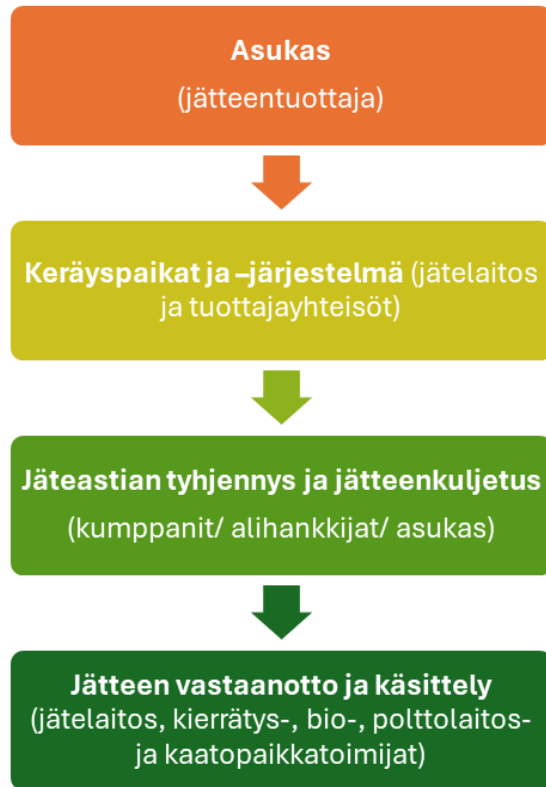
Sote-kiinteistöillä asuvien jätehuollon maksut eivät jatkossa määräydy läpinäkyvästi eikä niihin kohdistu myöskään mm. vaatimusta vain kohtuullisesta tuotosta

Yksityisillä yrityksillä ei ole (eikä voi olla) velvoitetta noutaa jätettä kiinteistöltä, jos/kun se on teknisesti haastavaa ja/tai taloudellisesti kannattamatonta

HE: ”Ehdotuksilla ei ole oleellisia perusoikeusvaikutuksia”

- **Jättemaksua** koskevan sääntelyn taustalla on **PL 6 §** mukainen **syrjimättömyysperiaate**:
 - ”Säännösten tavoitteena on turvata toimiva jätehuolto ja taata jättemaksujen määräytyminen yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti. Kunnan päätökseen taksasta voidaan hakea muutosta, jolloin voidaan oikeusturvateitse saattaa arvioitavaksi jättemaksujen lainmukaisuus.”
- **Markkinaehtoisten jättemaksujen** määräytyminen on paljolti **liiketalouslain** piiriin jäävää tietoa eikä **Sote-kiinteistön asukkaalla** ole niihin todellista vaikuttamis- tai reklamointimahdollisuutta
 - Jättemaksu osana palvelun ”könttäsummaa”
- **Markkinapuutealueilla** todennäköinen **jätehuoltoketju** tulevaisuudessa:
 - Sotepalveluja tarjoava yritys -> (valtakunnallinen sopimus suuren jätteenkuljetusyrityksen kanssa) -> **TSV-palvelupyyntö kunnalliselle jätelaitokselle** – mahd. kuljetuksen ja etenkin **jätteen käsittelyn** osalta
→ Välikäsien määrä kasvaa, hinnoittelun läpinäkyvyys katoaa – mutta jäte päätyy käsiteltäväksi samoille jätelaitoksille

Asumisen jätehuollon arvoketju:

*"Tuomme Suomeen työtä, elinvoimaa ja vakautta.
Takaamme asiantuntevat, tasalaatuiset ja
ympäristöturvalliset jätehuollon palvelut jokaiselle
kuntalaiselle niin arjessa kuin poikkeusoloissa."*

KIVO ja sen jäsenet yhdistävät 5,4 miljoonaa suomalaista
kiertotalouden ainutlaatuiseksi voimaksi.

<https://kivo.fi/>